

Česko je na dobré cestě být SMART. Brněnský URBIS přináší bezprecedentní souhru institucí

Ministerstva průmyslu a obchodu, pro místní rozvoj, životního prostředí a dopravy, Svaz měst a obcí, Jihomoravský kraj, Statutární město Brno a společnost Veletrhy Brno právě dokončily podpis společného memoranda o spolupráci. Jeho cílem je společnými silami vytvořit platformu, která napomůže zavádění inovací do území a stane se hlavním střeoevropským hubem pro propojování aktérů, know-how a aktivit na poli Smart Cities. Středobodem iniciativy je veletrh URBIS v Brně a na něj navázaný rodící se projekt živé laboratoře v areálu brněnského výstaviště. Nově pojatý URBIS otevře brány zástupcům municipalit, krajů, start-upů a inovativních firem, inovačních center, univerzit, oborových sdružení, neziskových organizací i široké veřejnosti, a to již 4. až 6. června 2024.

Často skloňovaný termín Smart Cities v sobě ukrývá klíč k řešení velkých globálních výzev současnosti. Města vyprodukují přibližně 75 % emisí, obdobně se podílejí na spotřebě energie ale také na tvorbě HDP a v neposlední řadě jsou domovem pro tři čtvrtiny občanů Česka i Evropské unie. A očekává se, že jejich význam dále poroste. Optikou těchto čísel lze podstatu Smart Cities shrnout do tří jednoduchých bodů:

1. odolnost a udržitelný rozvoj,
2. prosperita,
3. kvalita života.

Být SMART pak neznamena nic jiného než se v těchto oblastech zlepšovat zaváděním vhodných inovativních řešení, postupů a partnerství. Avšak implementace do území je již složitější – regiony, města ale i menší obce jsou komplexní organismy, v nichž se prolínají nejrůznější dimenze lidské činnosti a k tomu velký počet aktérů s odlišnými znalostmi, potřebami a zájmy. Základní podmínkou úspěchu je proto dialog a koordinovaná spolupráce, což je v českém prostředí nemalá výzva.

„Česko je se svými asi 6250 obcemi evropským rekordmanem v počtu územních samospráv k celkové populaci. Téměř 90 % z nich má do pěti tisíc obyvatel – 80 % dokonce méně než tisíc. Kvůli své malé velikosti obcím často chybí kapacita pro zavádění inovací, proto potřebujeme v ekosystému Smart Cities rozvíjet spolupráci a zapojit do rozvoje území co nejvíce aktérů. V tomto ohledu hrají akce jako URBIS důležitou roli,“ uvádí místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš, jehož rezort je gestorem agendy Smart Cities i příslušné národní koncepce.

Implementace koncepce probíhá v široké spolupráci institucí. Mezi nejaktivnější z nich patří Ministerstvo průmyslu a obchodu, které se v projektu URBIS ujalo role koordinátora. *„Na oblast Smart Cities se zaměřujeme dlouhodobě. Vidíme v ní potenciál pro české firmy prosazovat se celosvětově na poli moderních technologií a inovací, jejichž cílem je zlepšit život obyvatel měst a obcí. URBIS je pro nás nástrojem, jak pomoci firmám, samosprávám i dalším aktérům navazovat vzájemný dialog a rozvíjet v tuzemsku inovační partnerství. Tímto usnadníme českým firmám expanzi do zahraničí, posílíme naši konkurenceschopnost a zároveň zvýšíme atraktivitu České republiky pro nové investory,“* vysvětluje ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela.

Memorandum a z něj plynoucí aktivity jsou unikátní tím, že provazují zájmy a agendu hned několika rezortů, a především je posouvají od koncepční ke konkrétní projektové spolupráci na tématech důležitých pro Českou republiku i mezinárodní společenství. *„Ministerstvo životního prostředí dlouhodobě podporuje širokou škálu aktivit, jejichž společným jmenovatelem je cíl zlepšení kvality života v sídlech, ať už se jedná o oblast energetiky, čisté mobility, šetrného nakládání s vodou, budování zelené a modré infrastruktury či snižování světelného znečištění. Spolupráce na projektu URBIS do tohoto záměru přirozeně zapadá. Investice do inovativních řešení v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu stále představují velkou příležitost,“* říká ministr životního prostředí Petr Hladík.

Profilovat Českou republiku a Brno jako střeoevropský inovační hub pro obor Smart Cities, který by měl zásadně ovlivňovat budoucnost, je strategický krok. Že padla volba právě na Brno, není náhoda. URBIS totiž nezačíná od nuly, ale může stavět na sedmileté tradici a také na širokých možnostech brněnského výstavního areálu. Pozice Brna v srdci střeoevropského prostoru pak vytváří ideální místo pro setkávání partnerů z Německa, Polska, Slovenska, Rakouska, Maďarska ale i vzdálenějších částí Evropy. *„Rozvoj městských inovací je pro Brno velké téma. Ve Smart Cities rozvíjíme řadu aktivit jak na úrovni města, tak například v evropských projektech. Přitom se opíráme o silný inovační ekosystém Jihomoravského kraje, který může být inspirací pro rozvoj ostatních regionů,“* doplňuje primátorka Markéta Vaňková další synergie.

Společná iniciativa institucí otevírá Brnu i celému Česku ojedinělou příležitost. Poptávka po tématu Smart Cities totiž výrazně narůstá v celé střední i východní Evropě, ale zatím žádná ze zemí nedokázala postavit akci, která by tuto poptávku dokázala uspokojit. URBIS The Smart Cities Meetup k tomu má i díky uzavřenému memorandu slibně nakročeno.

Přes mezinárodní ambice zůstává URBIS věrný svému hlavnímu poslání posílit dialog se zástupci územních samospráv a poskytnout jim vodítka pro rozvoj SMART inovací. Stěžejním nástrojem je konferenční program, který připravují přímo rezorty s více než desítkou odborných partnerů v čele se Svazem měst a obcí. *„Je důležité, aby diskuze se zástupci municipalit byla vedena věcně, prakticky, a především o otázkách, které odrážejí reálné potřeby měst a obcí. Proto jsme na základě našich praktických zkušeností pomohli vytipovat letošní témata, kterými jsou především Energie a klima, Efektivní veřejná správa a v neposlední řadě i Mobilita budoucnosti, i jejich dílčí obsah. Dbáme na to, aby silnou složkou programu byly příklady dobré praxe, které jsou díky své uchopitelnosti skvělým motorem šíření inovací,“* uvádí Radka Vladyková, výkonná ředitelka Svazu měst a obcí.

Právě silné angažmá rezortů je u URBIS rozdílovým faktorem i z hlediska kvality obsahu. Uspořádání takto významné akce naplňuje myšlenku budování systémového, koordinovaného a propojeného prostředí se zahraničním přesahem, jako o to usiluje Ministerstvo dopravy v oblasti chytré městské mobility. Ministr Martin Kupka dodává: *„Téma chytré mobility budoucnosti je jedním z hlavních programových pilířů letošního veletrhu URBIS, a proto aktivní zapojení Ministerstva dopravy do akce i související dlouhodobé iniciativy dává dobrý smysl. Jsem rád, že můžeme být u transformace URBIS a podílet se na jeho novém směřování, aby akce synergicky posílila dlouhodobou podporu našeho rezortu v oblasti chytré dopravy.“* Součástí témat, která chystá programová pracovní skupina pod vedením Ministerstva dopravy, bude například přicházející nová éra v poptávkové hromadné dopravě s dynamickým vedením trasy nebo problematika zásobování a dopravy první a poslední míle.

V rámci inkluzivního pojetí transformačního ročníku URBIS mají zástupci municipalit vstup zdarma (na základě [registrace](#)) a vystavovatelé z řad start-upů, územních samospráv, univerzit nebo neziskových organizací mohou využít mimořádně výhodné varianty stánků za cenu od 12 tis. Kč bez DPH. Průběžné aktuality jsou k dispozici na webu www.bvv.cz/urbis.